

ตัวชี้วัดที่ 14. ร้อยละผู้สูงอายุที่มีฟันหลังแท้หรือเทียมใช้งานได้อย่างเหมาะสม 4 คู่สบ ขึ้นไป

1. คำนิยาม

ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป

คู่สบฟันหลัง หมายถึง คู่สบฟันกรามน้อย และ/หรือฟันกราม ทั้งฟันแท้และฟันเทียม ซ้าย-ขวา รวมกัน (ฟันแท้ต้องเป็นฟันแท้ที่ใช้งานได้ ไม่นับรวม กรณีเหลือแต่รากฟันที่จำเป็นต้องถอน หรือฟันโยก ตั้งแต่ 3 degree ที่ต้องถอน)

มาตรการ/กิจกรรมที่ดำเนินการในพื้นที่

1. รพสต./รพ.ตรวจสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุและให้คำแนะนำ
2. รพ.มีการจัดบริการใส่ฟันเทียมพระราชทานในผู้สูงอายุโดยทันตแพทย์1คน:ผู้สูงอายุได้รับการใส่ฟันเทียม 10 คน
3. มีการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพในชมรมผู้สูงอายุเดิม
4. มีการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพในชมรมผู้สูงอายุใหม่ อย่างน้อย อำเภอละ 2 ชมรม

การจัดกิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพในชมรมผู้สูงอายุ

- การจัดกิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพในชมรมผู้สูงอายุ

1. การให้ความรู้ด้านสุขภาพช่องปาก
2. การฝึกทักษะการทำความสะอาดช่องปาก
3. การตรวจสุขภาพช่องปากโดยสมาชิกชมรม
4. มีการจัดอาหารว่างที่ไม่เป็นอันตรายต่อช่องปาก
5. การบริหารช่องปาก Kenkobi

- การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก เช่น

1. มีการจัดมุมความรู้เรื่องการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก
2. มีมุมแปรงฟัน อ่างล้างมือ/หน้า

- มีข้อมูลสุขภาพช่องปากของสมาชิก

- เป็นแหล่งศึกษา/ดูงาน/เรียนรู้ของประชาชนทั่วไปหรือชมรมผู้สูงอายุอื่นๆ

(ข้อ 2-4 ข้อมูลจากเว็บไซต์ <http://dental.anamai.moph.go.th/Oralhealth/elderly> (โครงการฟันเทียมพระราชทานฯ)

5. มีการจัดบริการให้ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการส่งเสริมทันตสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปาก (ข้อมูลจาก HDC กลุ่มรายงานมาตรฐาน > ข้อมูลเพื่อตอบสนอง Service plan สาขาสุขาภาพช่องปาก)

2. ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป

3. รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน

ร้อยละผู้สูงอายุที่มีฟันหลังแท้หรือเทียม ใช้งานได้อย่างเหมาะสม 4 คู่สบขึ้นไป

Base line data	หน่วยวัด	อำเภอ	ร้อยละผู้สูงอายุที่มีฟันหลังแท้หรือเทียม ใช้งานได้อย่างเหมาะสม 4 คู่สบ ขึ้นไป		
			ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
77.37	ร้อยละ	เมือง	68.49	75.91	76.20
		สูงเม่น	79.25	81.54	85.79
		เด่นชัย	67.43	68.13	80.50
		ลอง	69.85	79.19	76.92
		วังชิ้น	49.45	69.23	83.99
		สอง	63.79	74.17	62.69
		ร้องกวาง	66.06	78.80	80.52
		หนองม่วงไข่	82.67	69.01	78.42
		จังหวัด	67.62	75.17	77.37

4. วิธีการจัดเก็บข้อมูล

โดยการตรวจสอบภาวะและพฤติกรรมทันตสุขภาพในกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป โดย รพ.สต./รพ. ออกเก็บข้อมูลและลงข้อมูลในโปรแกรมสำรวจกลุ่มผู้สูงอายุ ช่วงเดือน เมษายน – กรกฎาคม 2562

5. สูตรการคำนวณ = (A/B) * 100

A = จำนวนผู้สูงอายุที่มีฟันหลังแท้หรือเทียมใช้งานได้อย่างเหมาะสม 4 คู่สบขึ้นไป

B = จำนวนผู้สูงอายุที่สำรวจ ทั้งหมด

6. รอบการประเมิน

รอบ 3 เดือน	รอบ 6 เดือน	รอบ 9 เดือน	รอบ 12 เดือน (เดือน ต.ค.61-ส.ค. 62)
-	-	-	ส.ค.

7. เกณฑ์การให้คะแนน

ร้อยละผู้สูงอายุที่มีฟันหลังแท้หรือเทียมใช้งานได้อย่างเหมาะสม 4 คู่สบขึ้นไป			
คะแนนจากการประเมิน รอบ 6 เดือน		คะแนนจากการประเมิน รอบ 12 เดือน	
-	-	น้อยกว่าร้อยละ 60	1 คะแนน
-	-	ร้อยละ 60.0 – 65.99	2 คะแนน
-	-	ร้อยละ 66.00 -71.99	3 คะแนน
-	-	ร้อยละ 72.00 77.99	4 คะแนน
-	-	≥ ร้อยละ 78	5 คะแนน
คะแนนเต็ม	5 คะแนน	คะแนนเต็ม	5 คะแนน

8. แหล่งข้อมูล/หลักฐานประกอบการประเมิน

รายงานผลสำรวจสถานะและพฤติกรรมสุขภาพช่องปาก จ.แพร่ ปี 2562

9. เอกสารสนับสนุน

คู่มือการสำรวจสถานะและพฤติกรรมสุขภาพช่องปาก จ.แพร่ ประจำปี 2562

10. การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

จากแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข (พ.ศ.2560-2579) เป้าหมายปี 2579 : ผู้สูงอายุ 80 ปี มีฟันถาวรใช้งาน 20 ซี่ และ เป้าหมายปี 2562 : ผู้สูงอายุร้อยละ 60 มีฟันแท้ใช้งาน 20 ซี่ หรือ 4 คู่สบขึ้นไป ด้วยจังหวัดแพร่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โรคในช่องปากมีความรุนแรงขึ้น ส่งผลให้ผู้สูงอายุไม่มีฟันใช้เคี้ยวอาหารได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสุขภาพช่องปากส่งผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างชัดเจนทั้งด้านกายภาพ อารมณ์ และสังคม โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ต้องสูญเสียฟันทั้งปาก จึงจำเป็นต้องมีการจัดทำแผนงานทันตสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันดูแลสุขภาพช่องปาก เพิ่มการเข้าถึงบริการส่งเสริม ป้องกัน รักษา ฟันฟูสภาพของผู้สูงอายุ และให้ได้ข้อมูลผลผลิตการดำเนินงานที่ใช้ในการวางแผนและประเมินผล การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพช่องปากของผู้สูงอายุของพื้นที่ ตลอดจนติดตามการเปลี่ยนแปลงของปัญหาสุขภาพช่องปากของผู้สูงอายุ และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนดำเนินงานแก้ไขปัญหาสุขภาพช่องปากของผู้สูงอายุในปีต่อไป

11. ผู้ประสานงานตัวชี้วัด

- กลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่
นางภัสรา ประจงแต่ง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน
โทรศัพท์มือถือ : 08 8269 9639 โทรศัพท์สำนักงาน : 0 5451 1147 โทรสาร : 0 54511 147
E-mail : pomm_21@hotmail.com